

מתי קיימת חובה לקבל רישיון לניהול מאגר מידע / יניב פרידהוף, עו"ד¹

עסקים רבים מחזיקים מאגר מידע פנימי על לקוחות ועל לקוחות פוטנציאליים. מאגר זה עשוי לכלול רק שמות ופרטי קשר, אך במקרים רבים הוא מכיל מידע פרטי, החל מפרטי חשבון הבנק של הלקוח וכלה בהעדפותיו ומידע "מודיעיני" אחר, הפוגע בפרטיות הלקוח. האם עסק המחזיק מאגר כזה צריך לקבל לכך רישיון מהמדינה? האם רשאים מספר עסקים להחליף ביניהם מידע סודי כזה?

הזכות לפרטיות היא אחת מזכויות האדם החשובות בישראל, ודאי עם חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו הקובע, בין היתר, כי על כתפי המדינה מוטלת החובה להגשים את הזכות ולפרטיות. עם זאת, וכפי שהדבר מקבל משנה תוקף בהתפתחות הטכנולוגית של השנים האחרונות, מידע פרטי הוא בעל ערך כלכלי רב, כך שלחברות מסחריות קיים אינטרס ברור באיסופו ובשמירתו במאגרי מידע.

מטבעם, מאגרי מידע עלולים לסכן, בעצם קיומם, את הפרטיות, באשר נשמרים בהם פיסות רבות של מידע רגיש, ועל כן יש צורך בקביעת מנגנונים ייחודיים להגנה עליהם. בשל הפגיעה הפוטנציאלית הקיימת בעצם שמירת מידע רגיש על גבי מאגר מידע, קבע המחוקק חובת רישום מאגר מידע בפנקס שמנהל רשם מאגרי המידע ומחויבויות רבות נוספות כמו אחריות לאבטחת המידע, שמירת סודיות, והגדרת מטרות השימוש במידע. חובת רישום מאגר מידע וניהולו על פי דין חלה על כל אדם המחזיק מידע על פרטים העולים על 10,000 איש, מידע הכולל פרטים רגישים על אישיותו של אדם/ מצב בריאותו/ מצבו הכלכלי וכדומה.

על אף שקיימת חובה חוקית לרשום מאגרי מידע אצל רשם מאגרי המידע, ניתן למצוא כיום בפנקס מאגרי המידע כי רק שיעור זניח מכלל מאגרי המידע שבישראל החייבים ברישום ביצוע את הרישום בפועל. הסיבה לכך טמונה בעובדה שרישום מאגר מידע הינו הליך בירוקראטי סבוך, הכולל התנהלות ממושכת מול רשויות המדינה האמונות על רישום זה, המחייב הגשה של בקשות שונות הנסמכות על מסמכים אשר מטרתם להוכיח עמידה בדרישות בסיסיות של אבטחת המידע השמור במאגר המידע. במסגרת הגשת הבקשה לרישום מאגר המידע קיים צורך לחשוף את זהות בעל מאגר המידע, מטרותיו וסוג המידע הנכלל במאגר.

על אף שאי רישום מאגר החייב ברישום מהווה עבירה פלילית בעלת עונש מאסר ממושך, קיימת תוצאה אבסורדית בה מאות גופים פרטיים, עמותות ואף גופים ציבוריים אשר מעדיפים להימנע מהליך בירוקראטי זה, לא רשמו את המאגר שברשותם וכך הם מבצעים, מדי יום ביומו, עבירות פליליות. המדינה כיום טרם החלה באכיפה מאסיבית של החוק, אולם אין לדעת מתי תחל.

אשר על כן, ובטרם תפתח המדינה, והרשות למידע וטכנולוגיה אשר אמונה על ביצועו של רישום מאגר המידע בפעולת אכיפה כנגד מפרי החוק בישראל תוך הגשת כתבי אישום נגדם, מומלץ לבצע כל שנדרש על מנת להגיש בקשה לרישום מאגר המידע שברשותכם ולהתייעץ עם עורך דין הבקיא בתחום זה ואשר עשוי להקל על הגשת הבקשה ולזרז את אישורה, על מנת שניתן יהיה להמשיך ולהשתמש במאגר ללא הסיכון הכרוך באי רישומו.

¹ עו"ד יניב פרידהוף הינו עורך דין במשרד אפיק ושות', העוסק בין היתר במשפט המסחרי, דיני חברות והגירה. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.